

Nefndarsvið Alþingis
Efnahags- og viðskiptanefnd Alþingis
Austurstræti 8-10
101 Reykjavík

Reykjavík, 8. nóvember 2022

Tilv.: mál nr. 326/2022

Efni: Umsögn Arion banka vegna frumvarps til laga um breytingu á lögum um skyldutryggingu lífeyrisréttinda og starfsemi lífeyrissjóða nr. 129/1997 (gjaldmiðlaáhætta og upplýsingagjöf til sjóðfélaga)

Vísað er til frumvarps til laga um breytingu á lögum nr. 129/1997 um skyldutryggingu lífeyrisréttinda og starfsemi lífeyrissjóða.

Að mati rekstrarsviðs lífeyrissjóða Arion banka (hér eftir „rekstrarsvið lífeyrissjóða“) eru þær breytingar sem fram koma í frumvarpinu afar jákvæðar og nauðsynlegar, bæði hvað varðar fjárfestingar erlendis, rýmkun og skýringu á heimildum til afleiðuviðskipta svo og birtingu sjóðfélagayfirlita og annarra upplýsinga með rafrænum hætti. Rekstrarsvið lífeyrissjóða gerir þó eftirfarandi athugasemdir:

Athugasemdir við a-lið og fyrri málslíð b-liðar 1. gr. frumvarpsins (2. og 4. mgr. 18. gr. laganna):

Samkvæmt nýju ákvæði 2. mgr. 18. gr. laga nr. 129/1997 um skyldutryggingu lífeyrisréttinda og starfsemi lífeyrissjóða (hér eftir einnig „lögin“) ber lífeyrissjóðum nú að veita nýjum sjóðfélögum upplýsingar um helstu réttindi sem ávinnast við greiðslu iðgjalda ásamt upplýsingum um skipulag og stefnu lífeyrissjóðsins. Samkvæmt greinargerð falla þarna undir upplýsingar sem eru almenns eðlis en ekki einstaklingsmiðaðar upplýsingar og er tekið fram í greinargerðinni að þarna undir falli m.a. upplýsingar um elli- og áfallalífeyri sem sjóðurinn greiðir, rétt sjóðfélaga til lántöku hjá sjóðnum, fjárfestingarleiðir og helstu atriði samþykkt sjóðsins.

Samkvæmt nýju ákvæði 4. mgr. 18. gr. laganna er nú heimilt að birta yfirlit (greiðsluyfirlit) og upplýsingar skv. 2. og 3. mgr. rafrænt á vefsvæði þar sem rafrænnar auðkenningar er krafist. Þó skal sjóðfélagi sem eftir því óskar fá gögn og upplýsingar á pappírformi sér að kostnaðarlausu. Af framangreindu orðalagi má ætla að sjóðfélaginn hafi val um tvær leiðir, þ.e. að fá greiðsluyfirlit og upplýsingar afhentar á pappír sér að kostnaðarlausu eða á rafrænu vefsvæði þar sem rafrænnar auðkenningar er krafist.

Að mati rekstrarsviðs lífeyrissjóða eru þessi ákvæði ekki nógu skýr. Hvergi í lögnum eða greinargerðinni með lögnum er skilgreint hvað sé átt við með rafrænu vefsvæði sem krefst rafrænnar auðkenningar. Af orðalagi ákvæðisins er óljóst hvort ákvæðið nái einungis til rafrænnar vefsíðu þar sem krafist er innritunar með rafrænum skilríkjum (eins og t.d. heimasíður lífeyrissjóðanna þar sem sjóðfélagar geta skráð sig inn á mínar síður með rafrænum skilríkjum) eða hvort það nái einnig til apps þar sem hægt er að skrá sig inn með rafrænum skilríkjum, notandanafni og lykilorði eða fingrafara- eða andlitsskanna. Að mati reksturs lífeyrissjóða er nauðsynlegt að lífeyrissjóðirnir hafi val um að bjóða sjóðfélögum upp á hvoru tveggja.

Upplýsingagjöf til nýrra sjóðfélaga

Með þessum breytingum kemur inn nýtt ákvæði um upplýsingagjöf til nýrra sjóðfélaga. Með þessu verður lífeyrissjóðum skylt að afhenda nýjum sjóðfélögum almennar upplýsingar, m.a. upplýsingar um helstu atriði samþykkt sjóðsins, rétt sjóðfélaga til lántöku hjá sjóðnum og fjárfestingarleiðir sjóðsins á umræddu vefsvæði þar sem krafist er rafrænnar auðkenningar eða á pappír kjósi sjóðfélagi þess. Hingað til hafa þessar almennu upplýsingar verið að finna á vefsíðum lífeyrissjóðanna, en ekki undir mínum síðum þar sem rafrænnar auðkenningar er krafist. Rétt er að hafa í huga að umræddar upplýsingar eru almennar en ekki einstaklingsbundnar. Með frumvarpinu verður staðan sú að nýr sjóðfélagi þarf að auðkenna sig á rafrænt vefsvæði til þess að sjá ýmsar almennar upplýsingar, en eðlilegra væri að þær væru aðgengilegar á vefsíðum sjóðanna þar sem ekki er krafist auðkenningar eða lífeyrissjóðir hefðu val um að senda þær í tölvupósti. Ekki verður séð að þörf sé á að almennar upplýsingar þurfi að vera aðgengilegar á vefsvæði þar sem rafrænnar auðkenningar er krafist með tilheyrandi flækjustigi enda eru þær ekki einstaklingsbundnar.

Upplýsingagjöf til allra sjóðfélaga

Breytingarnar fela einnig í sér breytingu á upplýsingagjöf til núverandi sjóðfélaga. Samkvæmt núgildandi lögum ber lífeyrissjóðum að senda sjóðfélögum upplýsingar um áunnin og væntanlegan lífeyrisrétt sjóðfélaga (einstaklingsbundnar upplýsingar), rekstur og fjárhagsstöðu sjóðsins og breytingar á samþykktum (almennar upplýsingar). Með nýju ákvæði 4. mgr. 18. gr. laganna verður lífeyrissjóðum heimilt að birta upplýsingarnar (almennar og einstaklingsbundnar) rafrænt á vefsvæði þar sem rafrænnar auðkenningar er krafist eða á pappír

kjósi sjóðfélagi slíkan kost. Eðlilegra væri að einungis væri krafa um að einstaklingsbundnar upplýsingar væru aðgengilegar á rafrænu vefsvæði þar sem auðkenningar er krafist.

Breytingartillaga a:

Með vísan til þess sem hér er rakið er lagt til að ákvæðinu verði breytt lítilega og það rýmkað. Lögð er fram eftirfarandi breytingartillaga á 1. mátl. 4. mgr. 18. gr. (sjá breytingar í **rauðu**):

„Lífeyrissjóðum er heimilt að birta sjóðfélögum yfirlit og upplýsingar skv. 2. og 3. mgr. með **rafrænum hætti**“.

Einnig er lagt til að kveðið verði á um í lögnum að í reglugerð skuli vera sett inn skilgreining á því hvað sé átt við með rafrænum hætti. Ákvæðið í reglugerðinni gæti tekið á hvaða upplýsingar þurfa að vera aðgengilegar á rafrænu vefsvæði þar sem krafist er rafrænnar auðkenningar og hvaða upplýsingar má gera aðgengilegar á vefsvæði/með tölvupósti. Ákvæði þetta væri unnt að breyta eftir því sem framvinda yrði í þróun á rafrænum lausnum.

Breytingartillaga b:

Óljóst er af ákvæðum frumvarpsins hvort það hafi verið vilji löggjafans að láta breytinguna um rafræna auðkenningu ná til greiðslufirlita sem og almennra og einstaklingsbundinna upplýsinga eða hvort viljinn hafi einungis verið að láta breytinguna ná til greiðslufirlita og einstaklingsbundinna upplýsinga. Í greinargerðinni segir að breytingin sé til hægðarauka fyrir sjóðfélaga og hagræðingar fyrir lífeyrissjóði. Þeir sjóðfélagar sem kjósa heldur yfirlit á pappír gætu þó eftir sem áður óskað eftir því. Miðað við orðalag greinargerðarinnar virðist sem ákvæðið hafi bara átt að ná til greiðslufirlita og einstaklingsbundinna upplýsinga en ekki almennra upplýsinga. Ef það er vilji löggjafans að breytinguna um rafræna auðkenningu eigi einungis að ná til greiðslufirlita og einstaklingsbundinna upplýsinga en ekki til almennra upplýsingagjafar eins og núverandi frumvarp gerir ráð fyrir þá leggur rekstrarsvið lífeyrissjóða til eftirfarandi breytingar á 18. gr. laganna (sjá breytingar í **rauðu**):

1. mgr.:.....

2. mgr.: „Lífeyrissjóðir skulu senda greiðslufirlit eigi sjaldnar en einu sinni á ári. Lífeyrissjóður skal jafnframt senda sjóðfélaga eigi sjaldnar en einu sinni á ári upplýsingar um áunnin og væntanleg lífeyrisréttindi sjóðfélaga, rekstur og fjárhagsstöðu sjóðsins sem og breytingar á samþykktum sjóðsins. Sömu upplýsingar skal senda þeim sjóðfélögum sem náð hafa eilífeyrisaldri.“

3. mgr.: „Lífeyrissjóðir skulu veita nýjum sjóðfélögum upplýsingar um helstu réttindi sem ávinnast við greiðslu iðgjalda ásamt upplýsingum um skipulag og stefnu lífeyrissjóðsins.“

4. mgr.: „Lífeyrissjóðir skulu senda sjóðfélögum sínum yfirlit um iðgjaldagreiðslur eigi sjaldnar en á hálfis árs fresti. Yfirliti þessu skal fylgja áskorun til sjóðfélaga um að gera án tafar athugasemdir ef sannanlega innheimt iðgjöld hafa ekki borist sjóðnum.“

5. mgr.: „Lífeyrissjóðnum er heimilt að birta almennar upplýsingar skv. 2. og 3. mgr. með rafrænum hætti. Lífeyrissjóðum er jafnframt heimilt að birta yfirlit og aðrar einstaklingsbundnar upplýsingar skv. 2. og 4. mgr. laganna með rafrænum hætti þar sem rafrænnar auðkenningar er krafist. Með almennum upplýsingum er átt við upplýsingar til nýrra sjóðfélaga sem og upplýsinga um rekstur og fjárhagsstöðu sjóðsins og breytingar á samþykktum. Með einstaklingsbundnum upplýsingum er átt við greiðslufirlit og upplýsingar um áunnin og væntanlega lífeyrisrétt sjóðfélaga. ...“

6. mgr.:

7. mgr.:

Rekstrarsvið lífeyrissjóða Arion banka vonar að 18. gr. laganna fái afgreiðslu með ofangreindum breytingum en afar mikilvægt er að lífeyrissjóðirnir fái heimildir til að birta yfirlit og upplýsingar til sjóðfélaga með rafrænum hætti.

Athugasemdir við seinni málslið b-liðar 1. gr. frumvarpsins (4. mgr. 18. gr. laganna):

Hluti af ábyrgri stefnu flestra lífeyrissjóða um umhverfisvernd og því er tilfærsla frá pappír yfir á rafrænt form eðlileg framþróun. Að sama skapi er eðlilegt að gefa þeim sem það kjósa að fá yfirlit á pappírformi aðlögunartíma að breyttu fyrirkomulagi en eftir það sé lífeyrissjóðum heimilt að krefjast endurgjalds sem endurspeglir kostnað fyrir sértílik.

Með vísan til þessa er breytingartillaga gerð þess efnis að sólarlagsákvæði og heimilt til gjaldtöku komi aftan við síðustu setningu 4. mgr. 18. gr. (5. mgr. 18. gr. laganna samkvæmt breytingartillögu b.) (sjá breytingar í **rauðu**):

„Þó skal sjóðfélagi sem eftir því óskar fá gögn og upplýsingar á pappírformi sér að kostnaðarlausu næstu þrjú ár frá gildistöku laganna en að því tímabili loknu hafi lífeyrissjóðirnir heimild til að krefjast endurgjalds fyrir slíka þjónustu.“

Virðingarfyllt,

Sigrún Hauksdóttir

Forstöðumaður Reksturs lífeyrissjóða hjá Arion banka

Sigrún Hauksdóttir

Undirritað af:
Sigrún Hauksdóttir
2207774489
Dags: 08.11.2022
Tími: 22:23:30
Ástæða: Samþykkt
Signet ID: 79dc2ca7-
d69e-4625-8f7c-
1abb9d501bae